

Górnik

www.gornik.info.pl

www.facebook.com/dwutygodnikgornik

1-15 listopad 2016 • nr 21 (2040) • GAZETA GÓRNICZA • cena 1,85 zł (w tym 8 proc.VAT)

Odeszli na wieczną szychtę

W listopadowe dni częściej zapalamy znicze na grobach tych, co odeszli na wieczną szychtę. I choć statystyki odnotowują coraz mniej wypadków na kopalniach, to górnik wciąż jest jednym z najniebezpieczniejszych zawodów.

Czytaj s. 3

Emeryci czekają...

Ok. 200 tysięczna rzesza emerytów górniczych czeka, kiedy Komisja Energii i Skarbu Państwa zajmie się obywatelskim projektem dotyczącym deputatu węglowego.

Czytaj s.2

Rada Dialogu Społecznego – nowa jakość?

Choć Rada Dialogu Społecznego działa już rok, to wciąż nie ma pełnego zadowolenia z jej funkcjonowania.

Czytaj s.4

SRK lekarstwem na wszystko?

Po spotkaniu, 24 października, związkowców KHW z ministrami wyłania się wciąż niepewny obraz przyszłości spółki i pracowników.

Czytaj s.5

Kobiety w związkach zawodowych

26 października w Katowicach odbył się workshop zorganizowany przez Związek Zawodowy Górników w Polsce w partnerstwie z Fundacją im. R. Luksemburg.

Czytaj s.9

Będzie obradował górniczy Zespół Trójstronny

Najprawdopodobniej już 7 listopada w Katowicach odbędzie się kolejne posiedzenie Zespołu Trójstronnego ds. Bezpieczeństwa Socjalnego Górników – poinformował „Górnika” Wacław Czerkawski – współprzewodniczący Zespołu. Jednym z ważnych tematów ma być kwestia opodatkowania polskiego górnictwa i propozycja strony społecznej i pracodawców odnośnie konkretnych zmian fiskalnych, o których pisaliśmy szczegółowo w poprzednim wydaniu „Górnika” nr 20.

Francuskie banki wycofują się finansowania energetyki węglowej

Francuski bank Crédit Agricole poinformował, że rezygnuje z finansowania nowych i rozbudowy istniejących elektrowni węglowych. Bank deklaruje, że będzie wywiązywał się z już zawartych umów. Bank już w 2015r. podjął decyzję o wstrzymaniu finansowania górnictwa węgla kamiennego i podmiotów specjalizujących się w tej działalności w świecie. W minionym roku Crédit Agricole podjął również decyzję o zaprzestaniu finansowania nowych elektrowni węglowych w krajach rozwiniętych. Crédit Agricole to kolejny francuski bank, który zapowiedział, że zaprzestanie finansowania energetyki węglowej. W ostatnich dniach taką samą deklarację złożył inny francuski bank - Societe Generale. W Polsce Societe Generale jest właścicielem Eurobanku. Jedynym dużym francuskim bankiem, który nadal finansuje energetykę węglową jest BNP Paribas (również obecny na polskim rynku).

Wygasają koncesje na węgiel

W najbliższych czterech latach wygaśnie 40 z 65 udzielonych w Polsce koncesji na eksploatację węgla kamiennego i brunatnego. Środowisko górnicze postuluje uproszczenie procedur związanych z przedłużaniem koncesji. Zaś resort środowiska zapowiada przygotowanie stosownych rozwiązań. „Najpilniejszą na dzień dzisiejszy sprawą jest taka zmiana stanu prawnego, która spowoduje uproszczenie procedury przedłużania koncesji wydobywczych. Nie mamy czasu czekać. Jeżeli tego szybko nie zrobimy, obawiam się, że za trzy lata nie będziemy mieli gdzie wydobywać węgla” – uważa prezes GIPH Janusz Olszowski. Obecnie w sektorach węgla kamiennego i brunatnego obowiązuje w sumie 65 koncesji wydobywczych - 55 dotyczy węgla kamiennego, a 10 - brunatnego. Do 2020 roku wygaśnie ważność 35 koncesji na eksploatację węgla kamiennego i pięciu dla węgla brunatnego.

Górnice wypadki

18 października o 1:50 w ZG Rudna (KGHM) doszło do obwałowania skał stropowych. Sześciu górników zostało lekko rannych. Wysokoenergetyczny wstrząs miał siłę 1,1x10 do ósmej J. Doszło do niego na poziomie 850 m w oddziale G7. Górnicy zostali wywiezieni na powierzchnię. Przewieziono ich do szpitala. Kilka dni wcześniej 15 października w należącej do KGHM Polska Miedź kopalni Polkowice-Sieroszowice życie stracił 38-letni pracownik. 23 września również w kopalni Polkowice-Sieroszowice zginęli dwaj pracownicy Przedsiębiorstwa Budowy Kopalń PeBeKa. Trzeci po kilku dniach zmarł w szpitalu wskutek poniesionych obrażeń. W tym roku w polskim górnictwie miedziowym zginęło 7 górników.

Emerycy czekają, kiedy posłowie zajmą się deputatem

Ok. 200 tysięczna rzesza emerytów górniczych czeka, kiedy Komisja Energii i Skarbu Państwa zajmie się obywatelskim projektem dotyczącym deputatu węglowego. Również jeśli problem będzie przez rząd oddalany w czasie, zamierzają przystąpić do akcji protestacyjnych.

27 października w Katowicach spotkał się Komitet Inicjatywy Obywatelskiej projektu dotyczącego deputatu węglowego dla emerytów. W efekcie gorącej dyskusji i obaw związanych z przedłużającym się brakiem prac nad projektem w sejmowej Komisji Energii i Skarbu Państwa Komitet wystosował pisma do wszystkich jej członków (posłów) z apelem o przyspieszenie prac nad tą ustawą, której projekt zapoczątkował Związek Zawodowy Górników w Polsce. Ustalono, że jeśli nadal próbowano by prze-

ciągać sprawę i 9 listopada nie byłoby projektu rządowego przedłożonego Komitetowi Ekonomicznemu rządu, jak to ustalano, środowiska emeryckie przystąpią do protestów. Wcześniej z apelem o interwencję do Marszałka Sejmu Kuchcińskiego zwróciło się Środowisko Emerytów Związku Zawodowego Górników w Polsce. Tymczasem mimo ciągłych obietnic wciąż nie ma rządowego projektu i wciąż odsuwane jest w czasie procedowanie w sejmowej komisji. Wiceminister Grzegorz Tobiszowski często

zapewniał, że rządowy projekt ustawy o deputacie węglowym dla emerytów górniczych ma zostać zespolony w Sejmie z projektem obywatelskim. Jak na razie jednak ani Komitet, ani emerycy nie wiedzą, kiedy będzie i jak wygląda rządowy projekt, a czas biegnie i wielu z nich nie doczeka swojego deputatu. Według zapowiedzi przedstawicieli Ministerstwa Energii, gotowe rozwiązanie dotyczące deputatu miało być gotowe przed końcem tego roku, aby mogło wejść w życie od 1 stycznia 2017 r. Czy tak się stanie? – Śmiem wątpić. Mamy już listopad. Wszystko wskazuje na to, że ustawa będzie mogła wejść w życie dopiero z początkiem 2018 roku – mówi „Górnikowi” przewodniczący Komitetu Inicjatywy Obywatelskiej i wiceprzewodniczący ZZG w Polsce Wacław Czerkawski, ale z wyrównaniem za 2017r i 2016r. Na razie ślemy pisma, ale i Komitet Inicjatywy i emerycy oraz ZZG w Polsce pilnują sprawy. Jeśli nie będzie 9 listopada rządowego projektu emerycy przystąpią do bardziej aktywnych prób nacisku i akcji protestacyjnych – dodaje Czerkawski.

Jarosław Bolek

Sz.P.P. Członkinie i Członkowie Sejmowej Komisji Energii i Skarbu Państwa

Suski Marek, Karpiński Włodzimierz, Malik Ewa, Małeki Maciej, Sitarski Krzysztof, Ardanowski Jan, Krzysztof, Aziewicz Tadeusz, Filipiak Ewa, Gawlik Zdzisław, Hibner Jolanta, Klawiter Jan, Krajewski Wiesław, Arent Iwona, Czerwinski Andrzej, Gadowski Krzysztof, Gryglas Zbigniew, Kasprzak Mieczysław, Kozanecka Ewa, Król Piotr, Kubiak Dariusz, Mateusiak-Pielucha Beata, Nykiel Mirosława, Tomczyk Jacek, Winnicki Ro-

bert, Zubowski Wojciech, Kubów Krzysztof, Nowak Tomasz Piotr, Rosa Monika, Warzecha Jan, Wójcikowski Rafał, Zyska Ireneusz, Kubiak Dariusz,

Środowisko Emerytów i Rencistów Związku Zawodowego Górników w Polsce jest zaniepokojone brakiem prac nad projektem obywatelskim dotyczącym deputatu węglowego (druk nr 461). 29 marca 2016r projekt wraz ze 126 tysiącami podpisów został złożony w Sejmie. Pierwsze czytanie odbyło się w czerwcu. Inicjatywa obywatelska została

przekazana do Sejmowej Komisji Energii i Skarbu Państwa. Niestety mijają kolejne miesiące a wciąż Komisja nie zajęła się obywatelskim projektem. W imieniu ok. 200 tysięcy emerytów apelujemy o podjęcie prac nad projektem wyrównującym ich prawa odnośnie deputatu węglowego.

*Marek Gaik
Przewodniczący Środowiska Emerytów i Rencistów ZZG w Polsce
Wiceprzewodniczący Komitetu Inicjatywy Obywatelskiej*

Z powodu tragicznej śmierci

Zenona JERZYKA

Przewodniczącego ZZG w Polsce
w Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego w Bytomiu

Wyrazy współczucia i żalu

Dla całej Rodziny

Składa:

Kierownictwo i Rada Krajowa ZZG w Polsce

„Górnika” - Dwutygodnik Związku Zawodowego Górników w Polsce

Redaktor naczelny: Jarosław Bolek. Redaguje zespół. Rada Programowa: Ryszard Piłaza, Ryszard Ptak, Witold Sprawka

Adres redakcji: Plac Grunwaldzki 8-10; 40-950 Katowice; tel.: 32 255 24 53; kom. 507 871 129; fax: 32 255 16 46; www.gornik.info.pl; redakcja@gornik.info.pl

Wydawca: JARBOL MEDIA. Druk: Polskapiresse Sp. z o.o. Oddział Poligrafia

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo do adiacji i skracania tekstów oraz nie odpowiada za treść ogłoszeń reklamowych.

Mimo iż statystyka odnotowuje coraz mniej wypadków na kopalniach, to górnictwo wciąż jest jednym z najniebezpieczniejszych zawodów. W pierwszych dniach listopada zapalamy znicze na grobach tych, co odeszli na wieczną szychtę, pamiętamy o nich w modlitwie.

Dla rodziny, bliskich i znajomych to czas zadumy nad kruchością ludzkiego życia. Wówczas choćby najpozytywniejsze statystyki są niczym wobec bólu rozstania i ludzkich tragedii. To już nie liczba w spisie czy raporcie, ale ludzkie życie zabrane z konkretnej rodziny.

Niemal codziennie dochodzi do jakiegoś wypadku w kopalni. Tylko w latach 2011-2015 w górnictwie doszło do 12 767 wypadków. Niekiedy kończą się najtragiczniej - śmiercią. W 2015r 19 pracowników zginęło. W 2016r, od początku roku, doszło już do 16 śmiertelnych wypadków. Na liście kopalń, gdzie zginęli znalazły się kopalnie KGHM-u oraz Knurów-Szczygłowice, ZG Janina, Budryk, Murcki-Staszic, Wujek - Ruch Śląsk, Bielszowice i Silesia.

Praca górnika jest niebezpieczna. W XXI wieku do najtragiczniejszych katastrof górniczych doszło w pięciu kopalniach: w Jas-Mos, Halembie, Boryni, Wujek-Śląsk i Mysłowice-

Odeszli na wieczną szychtę

W listopadowe dni częściej zapalamy znicze na grobach tych, co odeszli na wieczną szychtę. I choć statystyki odnotowują coraz mniej wypadków na kopalniach, to górnik wciąż jest jednym z najniebezpieczniejszych zawodów.

-Wesoła. Najliczebniejsze śmiertelne zniwo zebrała katastrofa w Halembie (Ruda Śląska), 21 listopada 2006r. Zginęło wówczas 23 pracowników. Powód: zapalenie się i wybuch metanu i

pyłu węglowego. Z kolei 18 września 2009 w KWK Wujek- Ruch Śląsk zapłon i wybuch metanu uśmiercił 20 górników, a ponad 30 zranił. Inne katastrofy górnicze naszego wieku miały

miejsce 6 lutego 2002r w KWK Jas-Mos (Jastrzębie-Zdrój) zginęło 10 górników. Przyczyna: wybuch pyłu węglowego na głębokości 700 m. Zaś 4 czerwca 2008 w KWK Borynia wybuch metanu zabił 6 górników, 17 poszkodowanych. Natomiast 6 października 2014 w KWK „Mysłowice-Wesoła” metanu uśmiercił 5 górników, zaś 30 osób zranił. Historia górniczych katastrof pokazuje, że były jeszcze bardziej okrutniejsze czasy, kiedy górnicy ginęli masowo. Do największej tragedii w dziejach polskiego najtragiczniejszych polskiego górnictwa należy katastrofa z 1881r w kopalni Ludmiła w Sosnowcu, gdzie zginęło 200 osób. Przeważnie młodych i nierzadko dzieci. Z powodu oszczędności i redukcji kosztów usunięto z kopalnianych podziemi część drewnianych stępli. Brak podpór nadwyrężył stabilność wydrążonych w ziemi chodników, co w efekcie spowodowało zawalenie się jednej ze ścian. Bliskość koryta Czarnej Przemyszy dopełniła rozmiarów nieszczęścia: wody rzeki przedostały się do wyrobisk w postaci śmiertelnej kurczawki. W jednej chwili pełne pracujących ludzi chodniki zostały zalane porywistymi potokami mętnej, mulistej cieczy. Górnicy nie mieli żadnych szans.

Jarosław Bolek

Najtragiczniejsze katastrofy górnicze:

XIX wiek:

-1881 – w kopalni Ludmiła w Sosnowcu ginie 200 osób po zalaniu wyrobiska przez kurczawkę.

- 1886 rok - w podziemnym pożarze, który wybuchł w kopalni Kleofas w Katowicach zginęło 106 górników. W dziesięć lat później w tej samej kopalni w podobnych okolicznościach zginęło 104 pracowników. Tym razem pożar wybuchł w szybie wdechowym, zadymiona została cała kopalnia.

XX wiek

- 31 stycznia 1923 roku - w kopalni Rozbark (wówczas „Heinitz”) w Bytomiu wybuch pyłu węglowego zabił 145 ludzi. Pył wybuchł na poziomie 620 m. zabijając 23 górników. Pozostali zmarli na skutek zatrucia tlenkiem węgla, w dymach powybuchowych, jakie popłynęły do szybu wentylacyjnego.

- 20 września 1923 roku - pożar w kopalni Reden w Dąbrowie Górniczej. W czasie gaszenia ognia nastąpiło odwrócenie kierunku przepływu powietrza i zadymienie wyrobisk, w których przebywali ludzie skierowani do akcji. Górnicy wyposażeni w lampy z otwartym światłem spowodowali kilka wybuchów gazów pożarowych, w wyniku których zginęło 39, a obrażeń ciała doznało 10

pracowników. Udało się odnaleźć jedynie 28 ciał. To jedyny znany przypadek w historii polskiego górnictwa, kiedy ofiary wypadku nie zostały wydobyte na powierzchnię.

- 31 lipca 1931 r. wskutek wyrzutu dwutlenku węgla w kopalni „Wenclaus” w Mikołowie zginęło 151 górników.

- W 1941 r. wyrzut dwutlenku węgla spowodował śmierć 180 górników w Nowej Rudzie – w tym dwóch brytyjskich pilotów, którzy pracowali w kopalni jako jeńcy wojenni.

- 4 maja 1950 roku - w kopalni Jankowice wybuch metanu zabił 29 górników. Wybuch gazu spowodowała wadliwie działająca zapalarka do odpalania otworów strzałowych.

- 21 marca 1954 roku - pożar w kopalni Barbara-Wyzwolenie w Chorzowie. W rejonie zagrożenia przebywało 399 osób, 80 z nich zginęło. Znaczna część kopalni została zadymiona.

- 30 maja 1955 roku - w kopalni Sośnica w Gliwicach nastąpiło zaproszenie ognia, najprawdopodobniej od lampy karbidowej. 42 ofiary śmiertelne.

- 26 sierpnia 1954 roku - do płytkiej ko-

palni Danuta w Dąbrowie Narodowej koło Jaworzna wdarła się woda z podziemnego zbiornika. Kopalnia została zatopiona, zginęło 18 ludzi.

- 8 lipca 1956 roku - na skutek wybuchu gazów pożarowych i pyłu węglowego w kopalni Boże Dary w Katowicach śmierć poniosły 23 osoby.

- 25 sierpnia 1956 roku - w kopalni Chorzów w Chorzowie wybucha pożar. Na skutek odwrócenia prądu powietrza powstaje rozległe zadymienie. 30 górników zatruto się śmiertelnie tlenkiem węgla.

- 28 sierpnia 1958 roku - podczas pożaru, który wybuchł na poziomie 300 m kopalni Makoszowy zginęło 72 górników. Początkowo w rejonie zagrożenia znalazło się 337 górników. Po wydarzeniach w kopalni Makoszowy w polskim górnictwie zdecydowano o zastąpieniu lamp karbidowych oświetleniem elektrycznym, zakazano palenia tytoniu pod ziemią, wprowadzono obowiązek stosowania pochłaniaczy oraz zaostrzono zasady przewietrzania wyrobisk.

- 28 czerwca 1974 roku - wybuch metanu połączony ze słabym wybuchem pyłu węglowego w kopalni Silesia w Czechowicach-Dziedzicach zabija 34 i rani 30 ludzi.

- 10 października 1979 roku - w kopalni

Dymitrow w Bytomiu wybucha pył węglowy w następstwie nieprawidłowego wykonywania robót strzałowych. Ginie 34 górników.

- 30 października 1979 roku - w pożarze w kopalni Silesia zginęło 22 górników. Ogień pojawił się na głębokości 460 m, przyczyną pożaru było zapalenie się urządzenia napędzającego taśmociąg.

- 29 listopada 1982 roku - w kopalni Dymitrow w Bytomiu na skutek pożaru endogenicznego następuje wybuch metanu i gazów pożarowych. Śmierć poniosło 18 ratowników, 14 miało poważne obrażenia.

- 22 grudnia 1985 roku w kopalni Wałbrzych w Wałbrzychu na skutek wybuchu metanu zginęło 18 górników.

- 4 lutego 1987 roku - wybuch metanu i pyłu węglowego w kopalni Mysłowice w Mysłowicach. Zginęło 17 górników, 31 odniosło obrażenia.

- 10 stycznia 1990 roku - silne wypalenie metanu połączone z lekkim wybuchem w kopalni Halemba w Rudzie Śląskiej powoduje śmierć 19 osób (w tym 6 na miejscu wypadku). 22 górników zostało ciężko porażonych, 12 odniosło lżejsze obrażenia.

Choć Rada Dialogu Społecznego działa już rok to wciąż nie ma pełnego zadowolenia z jej funkcjonowania. Mimo wielu dobrych chęci ze strony partnerów społecznych RDS jak na razie nie odgrywa roli prawdziwego forum dialogu między stroną społeczną, a rządem. Nie oznacza to, że nie zajmowano się ważnymi tematami dla pracowników i życia gospodarczego. Owszem, ale tylko na zasadzie poruszania tematu, przy czym ostateczne decyzje i tak zapadały w gabinetach ministrów. Powstanie

Rady Dialogu Społecznego miało to radykalnie zmienić widać jednak że rok czasu to zbyt mało na odejście od niechlubnych zachowań rodem z wcześniejszej Komisji Trójstronnej. Docieranie się stron w dialogu to jedno ale czym innym jest praca merytoryczna. Poruszaliśmy w tym czasie wiele ważnych tematów. Między innymi dotyczących wynagrodzenia personelu medycznego, Planu na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju czy sprawy reformy oświaty.

Lepiej wyglądają efekty prac strony pracowników i pracodawców. Podczas prac plenarnych udało się przyjąć 17 uchwał w ważnych ze względów ekonomicznych i społecznych oraz pracowniczych. Kilka z nich to efekt pracy Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego. Do sukcesów związków zawodowych należy wynegocjowanie porozumienia w sprawie zgłoszonego kilka lat temu przez OPZZ postulatu ustanowienia godzinowej stawki minimalnego wynagrodzenia. Dzięki temu rozwiązaniu ograniczymy umowy śmieciowe, a dodatkowo pracownicy otrzymają wyższe wynagrodzenie oraz będą mogli liczyć na dodatek za pracę w porze nocnej, który dotychczas im nie przysługiwał. Kolejny sukces to wprowadzenie nowych klauzul społecznych w zamówieniach publicznych. OPZZ postulowało wprowadzenie tego rozwiązania jeszcze, gdy funkcjonowała Komisja Trójstronna. Mamy obowiązek zatrudnia-

nia na umowie o pracę w zamówieniach publicznych, a zamawiający muszą płacić pracownikom co najmniej płacę minimalną.

Dariusz Potyrała – członek Rady Dialogu Społecznego, przewodniczący ZZG w Polsce.

Tematy zgłoszone przez OPZZ do prac Rady Dialogu Społecznego w 2016 r.

1. Wprowadzenie rozwiązań umożliwiających wcześniejsze przejście na emeryturę w zależności od stażu ubezpieczeniowego – 35 lat dla kobiet, 40 lat dla mężczyzn.
2. Wprowadzenie rozwiązań prawnych dotyczących ustanowienia stawki godzinowej minimalnego wynagrodzenia za pracę, zgodnie z propozycją legislacyjną OPZZ.
3. Wprowadzenie zmian do ustawy o związkach zawodowych, realizujących prawo koalicji związkowej - zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 czerwca br.
4. Wprowadzenie rozwiązań prawnych wzmacniających autonomiczny dialog w zakładzie pracy, w tym upowszechnienie zawierania układów zbiorowych pracy.
5. Ratyfikacja w całości Konwencji nr 102 MOP dotyczącej minimalnych norm zabezpieczenia społecznego z 1952 r., a w szczególności części IV dotyczącej świadczeń w czasie bezrobocia.
6. Wprowadzenie w podatku PIT dwóch nowych stawek podatkowych i odpowiadających im progów podatkowych 15%-50%, zgodnie z propozycją legislacyjną OPZZ, oraz zwiększenie pracowniczych kosztów uzyskania przychodu.
7. Zwiększenie roli klauzul społecznych w zamówieniach publicznych.
8. Propozycje zmian w edukacji w zakresie ustroju szkolnego i obowiązku szkolnego.
9. Polityka lekowa państwa przyjazna dla pacjentów.

Rada Dialogu Społecznego (RDS) została powołana przez Prezydenta RP w dniu 22 października 2015 r., na mocy Ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1240). Instytucja ta stanowi forum dialogu trójstronnego w Polsce i współpracy strony pracowników, strony pracodawców oraz strony rządowej, funkcjonujące na poziomie centralnym. RDS zastąpiła działającą od 1994 r. Trójstronną Komisję do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Rada Dialogu Społecznego stanowi nowe otwarcie w relacjach rząd – pracodawcy – pracownicy. Ma inne uprawnienia niż Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych i cele do osiągnięcia.

Cele Rady Dialogu Społecznego:

- zapewnienie warunków do rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki i spójności społecznej;
- realizacja zasady partycypacji i solidar-

ności społecznej w zakresie stosunków zatrudnienia;

- działanie na rzecz poprawy jakości formułowania i wdrażania polityk oraz strategii społeczno-gospodarczych, a także budowania wokół nich społeczno-gospodarczego porozumienia poprzez prowadzenie

przejrzystego, merytorycznego i regularnego dialogu organizacji pracowników i pracodawców oraz strony rządowej;

- wspieranie prowadzenia dialogu społecznego na wszystkich szczeblach jednostek samorządu terytorialnego.

Skład

Członkami statutowymi Rady Dialogu Społecznego są przedstawiciele: rządu, reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców. W pracach Rady (z ramienia OPZZ) bierze udział między innymi Dariusz Potyrała – przewodniczący ZZG w Polsce. Wchodzi również w skład zespołu problemowego ds. polityki gospodarczej i rynku pracy.

Reprezentatywne organizacje związkowe:

- NSZZ „Solidarność”,
- Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- Forum Związków Zawodowych.

Reprezentatywne organizacje pracodawców:

- Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
- Konfederacja „Lewiatan”,
- Związek Rzemiosła Polskiego,
- Związek Pracodawców Business Centre Club .

Aktualna sytuacja w spółkach - związkowe obrady

27 października w Katowicach obradowało prezydium ZZG w Polsce. Omówiono bieżącą sytuację w poszczególnych środowiskach oraz zapoznano się z relacją z posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Górnictwa i prac nad programem dla górnictwa do 2030r. Wysłuchano także spostrzeżeń z prac w ramach Rady Dialogu Społecznego i Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego.

W Polskiej Grupie Górniczej trwają negocjacje nad układem zbiorowym pracy. Z pierwszych informacji wynika, że wy-

prezentując ministerialne zapowiedzi. (więcej czytaj s. 5 w art. „SRK lekarstwem na wszystko?”)

spółki. DB Schenker Rail Polska zmieniała nazwę na DB Cargo Polska. W spółce są problemy, ale udało się uzyskać wzrost

Zaś w górnictwie węgla kamiennego zatrudnionych jest ok. 87 tys. pracowników. Z kolei o pracach nad programem dla górnictwa do 2030 mówił Dariusz Potyrała – przewodniczący ZZG w Polsce. Związkowcy omówili również zaskakującą postawę ministerstwa energii wobec problemów kopalni Makoszowy i Krupiński. O ile apele kopalni zabrzańskiej o dialog odbijają się od milczącej ściany, o tyle w drugim przypadku zarówno minister Tchórzewski jak i wiceminister Tobiszowski dwoją się i troją, by rozmawiać ze

nagrodzenie pracownika w 80% ma być stałe, zaś pozostałe 20% ma mieć charakter motywacyjny. Rozmowy w kwestii szczegółów są dopiero we wstępnej fazie. W Katowickim Holdingu Węglowym wciąż nie ma jasności, jaki scenariusz rząd przygotował dla spółki. Na razie straszy się upadłością. Po spotkaniu z przedstawicielami rządu związki zawodowe zorganizowały masówki na kopalniach

W JSW kopalnia Krupiński ma przejść do SRK. Jednak do 23 listopada potrwają powtórne prace zespołu, który ma przeanalizować możliwości dalszego funkcjonowania tej kopalni. Dzięki rosnącym cenom węgla JSW może mieć niezły zysk na koniec roku.

W SRK wkrótce rozpocznie się audyt. W IKS Solino trwają negocjacje nad układem zbiorowym pracy i strategią dla

wynagrodzenia o 5 procent. W ZEC-u trwają odejścia w ramach PDO, co zmniejszy zatrudnienie o ok. 70 osób.

Ze spotkania Parlamentarnego Zespołu Górnictwa i Energii, które odbyło się 19 października zdał relację Wacław Czerkawski – wiceprzewodniczący ZZG w Polsce. Sektorowe wyniki wciąż pokazują, że np. import węgla do Polski wynosi 8 mln ton, z czego 3 mln ton z Rosji.

związkowcami. Dwojake podejście i dwa różne spotkania na WRDSie. W sprawie Makoszowy bez decyzyjności i ministrów, w sprawie Krupińskiego dwóch ministrów na sali. Jak to rozumieć? – pytali związkowcy podczas prezydium ZZG w Polsce. Czyżby rząd miał dwa różne oblicza? I traktował górników jak równych i równiejszych?

JR

Jak podsumowują związkowcy, podstawowym planem rządu dla KHW jest jak na razie gigantyczne zmniejszenie liczby pracowników. Docelowo do 8 160 (a obecnie jest ok. 13 500). Po drugie zmniejszenie liczby kopalń poprzez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń. Według rządowego szybkiego rozdania już w pierwszym kwartale 2017r do SRK miałyby trafić kopalnia Wujek ruch Wujek oraz kopalnia Wiczorek. Zaś do końca 2017r kopalnia Wujek ruch Śląsk.

Uprawnionych do skorzystania z osłon socjalnych poprzez SRK jest 1569 osób. Wciąż więc Holding musiałby się pozbyć grubo ponad 3 tys. ludzi, co zakłada strategia firmy. Co z nimi? Rząd o dziwo mówi: 1200 do JSW, 1500 do PGG. Na jakich zasadach? Nic nie wiadomo. Drugie pytanie, jak to możliwe skoro w obu spółkach również kolejka do SRK wydłuża się i też są kopanie do wygaszania. Czyżby to miał być ten genialny plan reformy górnictwa? – pytają.

Jedno co cieszy, to że rząd zapowiedział nie sięgać do kieszeni pracowników, by załagodzić dług. Ministrowie zdementowali takie zapędy, choć zarząd KHW widział już zmiany w HUZ-ie dotyczące cięć wynagrodzeń pracowników. Ponoć to nie ta skala potrzeb. Trzeba gigantycznego zastrzyku, by ratować Holding. Inwestorzy: Enea, Węgłokoks i TF Silesia ze swoimi

SRK lekarstwem na wszystko?

Po spotkaniu, 24 października, związkowców Katowickiego Holdingu Węglowego z ministrem energii Krzysztofem Tchórzewskim i wiceministrem Grzegorzem Tobiszowskim wyłania się wciąż niepewny obraz przyszłości spółki i pracowników.

700mln zł to wciąż mało. Stąd chwile się również pomyśli na Polski Holding Węglowy. Jedno co obiecała ministerialna delegacja to, że KHW będzie istniał przynajmniej do końca 2016r. A co dalej? Wciąż nie ma odpowiedzi. Tym bardziej, że trwają negocjacje z bankami.

Na giełdzie domysłów mówi się o zorganizowaniu jednego podmiotu wydobywającego węgiel energetyczny, ale ponoć trwają analizy i wyliczenia.

24 października żadne decyzje nie zapadły. Kolejne spotkanie ma odbyć się między 15 a 20 listopada. Czy pracownicy do-

wiedzą się czegoś więcej o swej przyszłości tego nie wiadomo. Okazuje się bowiem, że problemy KHW są większe od dawnej Kompanii Węglowej, choć miały być w ekspresowym tempie załatwione.

W kopalniach odbyły się masówki. Związki zawodowe mówią: nie zgadzamy się na takie zmiany. Mamy oddać kolejne kopalnie i miejsca pracy. To nie rozwiązanie problemu górnictwa, tylko likwidacja kolejnych miejsc pracy. Był już Kazimierz – Juliusz, Mysłowice, Boże Dary, sprzedaż ZEC-u, co miało uzdrowić sytuację i teraz znów kolejne kurczenie się – mówi nam Bogdan Nowak – wiceprzewodniczący ZZG w Polsce, przewodniczący Środowiska KHW ZZG w Polsce. Na takie reformowanie nie ma naszej zgody.

Jarosław Bolek

Enea podpisała 28 października z Węgłokoksem i Towarzystwem Finansowym Silesia list intencyjny wyrażający wstępne zainteresowanie zaangażowaniem finansowym w Katowicki Holding Węglowy – poinformowała Enea w komunikacie. Zaangażowanie inwestorów w KHW jest uzależnione od spełnienia wielu warunków związanych m.in. z przedstawieniem akceptowalnego biznesplanu i modelu finansowego oraz uzyskaniem wymaganych zgód korporacyjnych. „Ostateczne decyzje inwestorów co do zaangażowania w KHW zostaną podjęte m.in. po analizie przeprowadzonego badania due diligence oraz po ustaleniu ostatecznego kształtu wszystkich pozostałych uzgodnień”.

Nowe pomysły na Makoszowy

Mnożą się pomysły pracowników i związków zawodowych na uratowanie kopalni Makoszowy. Jednak ministerstwo energii od którego de facto zależy dalszy los kopalni wciąż nie podejmuje żadnej decyzji.

Wciąż rodzą się nowe propozycje wysuwane przez pracowników i związkowców na temat przyszłości kopalni Makoszowy. Również medialnie sprawa zabrzańskiej kopalni wciąż żyje. Najnowsze pomysły to spółka pracownicza, lub spółdzielnia, zgazowanie węgla, centrum chemicznej przeróbki węgla, zaangażowanie Polskiej Grupy Energetycznej, czy też inwestor Sunningwell, który podają niektóre media. Ostatni z nich stara się o zakup elek-

rowni w Połańcu. - Na ile są one realne przyniesie przyszłość. Jednak to pokazuje, że pracownicy chcą ratować kopalnię. Pokazują wiele możliwości rządowi. To swoisty społeczny nacisk na decydentów - mówi „Górnikowi” Jerzy Hubka - wiceprzewodniczący ZZG w Polsce w KWK Makoszowy. Tymczasem ze strony rządu słyszymy wciąż o ambarasie w sprawie kopalni. I nic więcej.

jb

Bez tradycyjnej „paczki” w Tauron Wydobycie

Mimo sprzeciwu związków zawodowych w Tauron Wydobycie, spółka zmieniła sposób wydawania „deputatu barbórko-

nego porozumienia zarządu ze związkami zawodowymi 14 kwietnia 2016r, a w kolejnych latach ok. 4 tys. pracowników

wego”. Zmiana ma polegać na zastąpieniu deputatu w formie paczek, na talony lub w gotówkę. Pracodawca dokonał zmiany, mimo, iż tradycyjny deputat barbórkowy był przedmiotem podpisa-

zadeklarowało odbiór deputatu w formie paczki.

jb

fot.: tauron-wydobycie.pl

Polska ma prawo do własnej filozofii klimatycznej

W apelu opublikowanym 25 października podczas konferencji Krajowej Izby Gospodarczej nt. polityki klimatycznej jego sygnatariusze zwrócili się do polityków i organizacji gospodarczych Polski i Wspólnoty Europejskiej o „głęboką refleksję nad kosztami i skutkami dotychczasowej polityki klimatycznej”. Ratyfikacja porozumienia globalnego z COP-21 daje państwom prawo wyboru własnej ścieżki dochodzenia do realizacji przyjętych zobowiązań.

„Podkreśla prawo do wykorzystania posiadanych zasobów surowcowych i stwier-

dza, iż nie musi to być sprzeczne z ochroną klimatu. Zasoby w Polsce to przede wszystkim węgiel kamienny i brunatny oraz potencjał rozwoju OZE i energetyki nuklearnej” – czytamy w apelu. 12 grudnia w Paryżu blisko 200 krajów konwencji klimatycznej ONZ przyjęło porozumienie, które ma zatrzymać globalne ocieplenie na poziomie znacznie poniżej 2 stopni Celsjusza. Aby osiągnąć ten długoterminowy cel, strony będą dążyć do redukcji emisji gazów cieplarnianych „tak szybko, jak to możliwe”, uznając, że zabierze to więcej czasu krajom rozwijającym się. Potem, w II połowie wie-

ku, kraje mają dążyć do zrównoważenia emisji gazów cieplarnianych z ich pochłanianiem. Zdaniem sygnatariuszy III Apelu Warszawskiego, polska droga dochodzenia do realizacji zobowiązań musi jednak chronić prawo do wykorzystania własnych zasobów. Trzeba opracować taką strategię energetyki, by była ona dla nas najkorzystniejsza. Dlatego zaapelowali o to, by Polska nie wprowadzała dodatkowych kosztów do realizacji „filozofii klimatycznej” UE. „Nie wolno nam, z przyczyn zagrożeń dla gospodarki i społeczeństwa wysokimi cenami energii elektrycznej, przyjmować

nowych zobowiązań. Apelujemy o niewprowadzanie nowych obszarów objętych handlem uprawnieniami do emisji CO2. Wzywamy do głębokiej refleksji nad kosztami i efektami dotychczasowego systemu, w tym handlu EU ETS” – podkreślili. Jak wylicza dr Bolesław Jankowski z KIG, udział kosztów energii jest dla budżetów domowych Polaków dwukrotnie wyższy niż dla większości Europejczyków i stanowi 9 proc. Gorzej mają tylko Słowacy, którzy na opłacenie energii wydają ponad 11 proc. swoich budżetów. Najmniej kosztowna dla gospodarstw domowych energia jest w Luksemburgu (niecałe 3 proc.) i w Finlandii - 3 proc.

R.

III APEL WARSZAWSKI

VI Europejskiego Meetingu Gospodarczego pt.

POLITYKA KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNA UE.
PROTOKÓŁ COP 21.
POLSKA DROGA - WSPÓLNE CELE

Ratyfikacja porozumienia globalnego z COP-21 otwiera szansę na rzeczowe i racjonalne podejście do polityki klimatycznej UE. Daje prawo wyboru własnej ścieżki dochodzenia do realizacji przyjętych zobowiązań. Podkreśla prawo do wykorzystania posiadanych zasobów surowcowych i stwierdza, iż nie musi to

być sprzeczne z ochroną klimatu. Zasoby w Polsce to przede wszystkim węgiel kamienny i brunatny oraz potencjał rozwoju OZE i energetyki nuklearnej. Z przyczyn wzrastających niepokojów geopolitycznych tym bardziej należy sięgać do zasobów własnych poszukując alternatywnych paliw. Polska ścieżka musi zatem uwzględnić logikę stanu rzeczy, chronić prawo do wykorzystania własnych zasobów, tworząc strategię energetyki tak, jak ważąc koszty i skutki jest to najkorzystniejsze. Od wielu lat Polska dokonuje znaczących wysiłków - jesteśmy liderem - na rzecz ochrony środowiska, poprawy jakości powietrza, modernizacji gospodarki, w tym energetyki przede wszystkim.

Apelujemy o niewprowadzanie dodatko-

wych kosztów dla wymuszeń administracyjnych służących realizacji filozofii klimatycznej UE. Nie wolno nam z przyczyn zagrożeń dla gospodarki i społeczeństwa wysokimi cenami energii elektrycznej przyjmować nowych zobowiązań.

Apelujemy o niewprowadzanie nowych obszarów objętych handlem uprawnieniami do emisji CO2.

Wzywamy do głębokiej refleksji nad kosztami i efektami dotychczasowego systemu, w tym handlu EU ETS.

Polska droga to prawo do wykorzystania własnych zasobów bez restrykcyjnej polityki kosztowej, rozwijając alternatywne źródła energii, w tym OZE i energetykę prosumencką w skali wynikającej z rachunku, możliwości i efektów z za-

dbaniem o możliwość bilansowania pochłaniania emisji gazów cieplarnianych z gospodarki przez użytki leśne.

Polska jest w stanie wykonać przyjęte zobowiązania w zakresie ochrony klimatu, ale bez nowych dodatkowych obciążeń.

Apelujemy do polityków i organizacji gospodarczych Polski i Wspólnoty Europejskiej do głębokiej refleksji nad kosztami i skutkami dotychczasowej polityki klimatycznej. Postulujemy wprowadzenie w dokumencie „Zarządzanie Unią

Energetyczną” obok wskaźnika emisyjności gospodarki, wskaźnika niezależności

energetycznej - wzajemnie z sobą skorelowanych.

Jak usprawnić działalność związku?

Podczas szkolenia liderów związkowych ZZG w Polsce z kopalni Halemba w Rudzie Śląskiej uczestnicy proponowali jak usprawnić działanie związku oraz opiniowali plany zarządu wobec Halembi. Nie zabrakło również szkolenia prawnego.

22 października odbyło się zebranie (szkolenie) aktywu związkowego ZZG w Polsce przy KWK Halemba. Zebranie prowadził pełniący obowiązki przewodniczącego zakładowej organizacji Zbigniew Zatorski. Na spotkanie został zaproszony prawnik związku z Rady Krajowej Sławomir Oczkowicz. Można powiedzieć, iż spotkanie było podsumowaniem 10 miesięcy bieżącego roku. Przewodniczący Oddziałowych Rad Związkowych wyrażali swoje opi-

nie, jak również dyskutowali nad „programem” na następny rok. Proponowali jak usprawnić działalność związku i pracę przewodniczących na oddziałach, aby kontakt z szeregowym członkiem związku w oddziale był jeszcze lepszy, co gwarantuje szybką reakcję związku w różnych sprawach pracowniczych u dyrektora kopalni. Przewodniczący omówił również cały okres dotyczący powstania i funkcjonowania Polskiej Grupy Górniczej. Zaprezentował także

wizję zarządu PGG i założenia funkcjonowania kopalni „Ruda” jak również poszczególnych ruchów na lata 2016 – 2030. W tym miejscu trzeba dodać, iż 13 października związki zawodowe działające w kopalni „Ruda” spotkały się z zarządem PGG, który przedstawił swoją wizję działania i wiele innych założeń dotyczących funkcjonowania kopalni „Ruda” na najbliższe lata. Związkom zawodowym przedstawiono również jak będą wyglądały nakłady inwestycyjne na lata 2016 – 2030 z podziałem na ruchy. Wiele z przedstawionych wersji na owym spotkaniu z zarządem spółki było kontrowersyjnych, a wręcz nie do przyjęcia przez stronę społeczną.

Z przedstawioną wizją szczególnie dotyczącą ruchu „Halemba” nie zgadzali się również Przewodniczący Oddziałowych Rad Związkowych jak i cały aktyw

związkowy uczestniczący w spotkaniu. Z kolei prawnik Sławomir Oczkowicz omówił wybrane artykuły z Kodeksu Pracy, szczególnie te związane z wypowiedzeniem z art. 32 KP, 52 KP. Omówił również procedury związane z urlopem na żądanie, mobbingiem i wiele innych tematów potrzebnych w pracy związkowej. Ostatnia godzina przewidziana była na zadawanie pytań zarówno przewodniczącemu jak i prawnikowi, co uczestnicy wykorzystali i to z nadmiarem. Na koniec przewodniczący Zatorski podziękował wszystkim za uczestnictwo i za merytoryczną dyskusję przypominając, iż za rok spotkają się ponownie i ocenią pracę związku i wyznaczone zadania na 2017 rok.

*JR, fot. Archiwum ZZGwP
KWK Halemba*

XXI Barbórkowy Halowy Turniej Piłki Nożnej Wieliczka 2016 - zapowiedź

12 listopada po raz 21. w podziemiach kopalni soli Wieliczka, dzięki uprzejmości Zarządu Kopalni odbędzie się halowy turniej piłki nożnej organizowany przez Radę Krajową Związku Zawodowego Górników w Polsce oraz przez zarząd ZZG w Polsce KS „Wieliczka” S.A.
O Puchar Przewodniczącego walczyć będą drużyny:

W grupie A

LW „Bogdanka” S.A.
KWK „Marcel”
KS „Wieliczka” S.A.
KWK „Makoszowy”
„Bazalt-Gracze” Spółka z o.o.

W grupie B

KWK „Wujek”
PG „Silesia” Spółka z o.o.
KWK „Jankowice”
KWK „Knurów”
KWK „Ziemowit”

Otwarcie turnieju nastąpi o godz. 8.00

Odpowiedzialność pracownika ZA SZKODĘ WYRZĄDZONĄ KORZYSTANIEM ZE SPRZĘTU SŁUŻBOWEGO DO CELÓW PRYWATNYCH (cz.1)

Narzędzia udostępnione przez pracodawcę należy wykorzystywać zarówno zgodnie z przeznaczeniem, jak i do pracy – na rzecz pracodawcy, którego są własnością. To o tyle oczywiste, że obowiązkiem pracownika jest świadczenie pracy pod kierownictwem pracodawcy w miejscu i czasie wskazanym przez niego. Niejednokrotnie pracownik, mając do dyspozycji sprzęt służbowy powierzony mu przez pracodawcę wyrządzi szkodę korzystając z tego sprzętu w celach prywatnych. Jak w takich sytuacjach kształtuje się odpowiedzialność pracownika?

ODPOWIEDZIALNOŚĆ MAJĄTKOWA

Przepisem regulującym tę odpowiedzialność jest art. 122 kodeksu pracy, zgodnie z którym „Jeżeli pracownik

umyślnie wyrządził szkodę, jest obowiązany do jej naprawienia w pełnej wysokości.” Przepis ten określa odpowiedzialność pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy z powodu umyślnego niewykonania obowiązków pracowniczych lub niewłaściwego wykonania tych obowiązków.

Przykład:

1. Pracownik używając telefonu służbowego do celów prywatnych, w ciągu jednego miesiąca wykonywał rozmowy i korzystał z Internetu na kwotę kilkudziesięciu tysięcy złotych.
2. Pracownik pozyskiwał prywatnie klientów dla siebie (ta sama branża co pracodawca) korzystając z laptopa należącego do pracodawcy lub korzystał z oprogramowania dla własnych celów.

3. Pracownik nie informuje pracodawcy, iż potrzebuje samochód służbowy do prywatnego celu, jadąc tym samochodem na tzw. weekendowy wypadek jednak auto jest uszkodzone.

4. Pracownik ściągnął z Internetu nielegalny program i jednocześnie zawirusował komputer, wskutek czego pracodawca stracił ważne dane lub komputer został uszkodzony.

W przypadku pkt 1 stosuje się właśnie art 122 KP, ponieważ z pełną świadomością korzystał z telefonu służbowego do celów prywatnych, powodując szkodę na kwotę kilkudziesięciu tysięcy złotych w ciągu miesiąca. Tak też wypowiedział się SN w wyroku 22.3.2016 r., II PK 31/15. Zdaniem Sądu nie można przerzucać na pracodawcę ryzyka ponoszenia kosztów używania przez pracownika sprzętu

służbowego do celów prywatnych (w tym przypadku kosztów prywatnych połączeń telefonicznych pracownika). Nie jest to bowiem działanie w ramach ryzyka pracodawcy, jako że nie jest związane z działalnością pracodawcy, lecz jest wykonywane w celach prywatnych pracownika.

Prawo nie przewiduje górnej granicy odszkodowania za szkodę wyrządzoną z winy umyślnej. Podwładny musi ją zrekompensować w pełnej wysokości, pokrywając nie tylko rzeczywistą stratę, ale też utracone korzyści i ustawowe odsetki, jeśli takie musi ponieść pracodawca w związku ze szkodą. W takiej sytuacji pracownika nie dotyczy ograniczenie wysokości odszkodowania do 3-krotnego wynagrodzenia.

UWAGA: W postępowaniu o zapłatę odszkodowania w pełnej wysokości za umyślnie wyrządzoną szkodę na poszkodowanym pracodawcy spoczywa obowiązek wykazania szkody, określenie jej wysokości, umyślnego działania pracownika – sprawcy szkody oraz związku przyczynowego między tym zachowaniem a wyrządzoną szkodą.

Tomasz Ptak

(pod red. www.kancelaria-porada.pl)

kancelaria-porada.pl
Pomoc prawna on-line

Kancelaria Porad Prawnych i Doradztwa Prawnego

DOBRY PRAWNIK W DOBREJ CENIE

OBSŁUGA Z ZAKRESU PRAWA PRACY, RODZINNEGO, SPADKOWEGO, KARNEGO, ADMINISTRACYJNEGO, CYWILNEGO, UBEZPIECZEŃ, RENT I EMERYTUR

Zadzwoń 781 729 460, 668 654 441

Przyjdź do biura Gliwice, ul. Chodkiewicza 31
pon-pt w godz. 8-16

Napisz do nas biuro@kancelaria-porada.pl

Kobiety w związkach zawodowych

26 października 2016 r. w katowickim Hotelu Silesian odbył się workshop zorganizowany przez Związek Zawodowy Górników w Polsce w partnerstwie z Fundacją im. R. Luksemburg.

Udział w projekcie wzięli przedstawiciele związków zawodowych z Arcelor Mittal Poland, Federacji Związków Zawodowych Przemysłu Chemicznego, Szklarskiego i Ceramicznego, Związku Nauczycielstwa Polskiego Uniwersytetu Śląskiego, ochrony zdrowia, przemysłu lekkiego, spółdzielczości i handlu, przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji oraz energetyki w osobie przewodniczącej Sekcji Kobiet NSZZ „Solidarność” Teresy Szkutnik. Głównym celem workshopu było zaangażowanie się pracowników sektora energetycznego na rzecz zrównoważonej społecznej przemiany

strukturalnej w regionie śląskim. Celem szczegółowym było wzmocnienie wewnętrznego dyskursu dotyczącego roli kobiet w związkach zawodowych oraz wzrostu poczucia własnej wartości i przekonań wpływających na zaangażowanie w pracę i efektywność działania oraz rozwoju umiejętności w zakresie pełnienia roli liderki środowiskowej. Podsumowanie statystyczne o kobietach w związkach zawodowych przygotował i przedstawił w swoim wystąpieniu przewodniczący ZZG w Polsce Dariusz Potyrała. Natomiast prezes Rady Uczelnianej ZNP Uniwersytetu Śląskiego Aneta

Trojanowska w swoim referacie odpowiedziała na pytanie: „dlaczego warto należeć do związków zawodowych i jakie z tej przynależności płyną dla członków korzyści. Temat godzenia życia zawodowego i prywatnego (Work-Life Balance) omówiła wiceprzewodnicząca Federacji ZZ Pracowników Spółdzielczości, Handlu, Produkcji i Usług Bożena Rybnik. Na zakończenie koordynatorka ds. młodych Związku Zawodowego Górników w Polsce Joasia Ptak zaprezentowała referat o przyszłości związków zawodowych podsumowując swoją prezentację następującymi wnioskami:

- trzeba zrobić wszystko, żeby społeczeństwo zrozumiało, czym są związki zawodowe i jak bardzo ich działalność wpływa pozytywnie na życie nas wszystkich – promocja korzyści płynących z przynależności do związków zawodowych,
- należy rozszerzyć działania na nowo powstające obszary działalności produk-

cyjnych oraz wzmocnić poczucie solidarności,

- wdrożyć działania wyrównawcze – dodatkowe formy działań, adresowanych do kobiet, które pomogą im objąć stanowiska decyzyjne w związkach zawodowych,
- od zaraz wprowadzić nowe, atrakcyjne rozwiązania dla ludzi młodych i wysoko wykształconych,
- uwzględnić otwartość umysłów na zachodzące zmiany i dalszy kierunek rozwoju organizacji związkowych - innowacyjność związków zawodowych,
- należy traktować kobiety jako równorzędnych partnerów w organizacjach związkowych – czasami to są nawet super siłaczki, a dopuszczenie ich do władzy wprowadzi świeżość w spojrzeniu i nową jakość działalności.

*Bożena Gawryluk – dyrektor Biura Rady Krajowej ZZG w Polsce
Fot. Archiwum ZZGwP*

Niech żyje nam górniczy stan!

Kontynuujemy cykl: Niech żyje nam górniczy stan! Będziemy w nim prezentować górnicze symbole znajdujące się na ulicach naszych miast. Zapraszamy czytelników o wskazywaniu tych cennych dla górników miejsc lub przesyłanie na e-mailowy adres redakcji zdjęć i krótkich opisów.

Skarbnik i wagonik z węglem w Siemianowicach (3)

W Siemianowicach Śląskich na rondzie w Michałkowicach (przy kościele) od 2013r znajduje się figura Skarbnika wyrzeźbiona w topolowym drewnie przez artystę z Wilkowic - Janusza Wędzichę. Rzeźba ma 4 metry wysokości i 1 metr średnicy. Waży około 1 tony. Skarbnik umieszczony na rondzie, zwrócony twa-

rzą w kierunku Parku Tradycji - miejsca, którego Skarbnik jest symbolem - przypomina mieszkańcom i turystom o górniczej przeszłości miasta. W siemianowickiej dzielnicy w Bytkowie na rondzie znajduje się inny górniczy rekwizyt - lokomotywa (tu przykład kolejki wąskotorowej) z wagonikiem. Przez

miasto biegła linia kolejki wąskotorowej, korzystali z niej górnicy dojeżdżający do kopalni „Siemianowice”. Stacja towarowa górnośląskiej kolei wąskotorowej istniała w Bytkowie do 2002 roku. W 2003 roku linia wąskotorowa na odcinku Siemianowice-Bytom została zamknięta.

Tekst i foto: Aleksandra Kowalska

Wszystko co najlepsze
w wypoczynku **w Polsce.**

SIEĆ HOTELI I OŚRODKÓW WYPOCZYNKOWYCH W POLSCE

- ✓ atrakcyjne ceny przez cały rok
- ✓ atrakcyjne lokalizacje
(Świnoujście, Kołobrzeg, Dziwnówek,
Jarosławiec, Sarbinowo, Dąbki, Krynica Morska,
Kąty Rybackie, Ustronie Morskie, Kalbornia,
Wisła, Ustroń, Piwniczna-Zdrój, Krynica-Zdrój,
Bukowina Tatrzańska, Szczytna)
- ✓ transport
- ✓ zabiegi

Informacje i REZERWACJE:

☎ 32 325 04 80, 32 325 04 81 (7.00-15.00)

☎ 32 326 23 50, 32 326 23 51 (7.00-18.00, w soboty 10.00-14.00)

ZADZWOŃ I POPROŚ O PRZESŁANIE PEŁNEJ OFERTY

SPECJALNA OFERTA
WYPOCZYNKU DLA
SENIORA

Zawsze aktualne promocje znajdziesz na www.nat.pl
Katalog do pobrania także na www.nat.pl

 www.nat.pl
rezerwuj przez internet

UŚMIECHNIJ SIĘ

Dorastająca córka pyta matkę:
- Mamusiu, co się dzieje z miodem z miodowego miesiąca?
- Wsiąka w męża i tak powstaje stary piernik.

»«««»««

Dzwonek do drzwi. Za drzwiami dziecko:
- Dzień dobry pani.
- A to ty Piotrusiu. Co się stało?
- Tata mnie przysłał, bo dłubie przy motorze i nie może sobie dać sam rady.
- Stary, rusz się i idź pomóż sąsiadowi.
- Tata jeszcze mówił, żeby pan sąsiad wziął taki specjalny klucz, bo tata nie ma w garażu.
- A jaki?
- Szklaną pięćdziesiątkę...

»«««»««

Dzień przed egzaminem kilkoro studentów dało sobie nieźle w „gardło”. Następnego dnia, na salę egzaminacyjną wchodzi dwóch studentów, ledwie się na nogach trzymają, i bełkotliwym głosem się pytają:

- panie profesorze, czy będzie pan egzaminował pijanego?
na to profesor:
- nie, nie mogę.
- ale panie profesorze, bardzo pana prosimy...
- no dobrze - zgodził się w końcu profesor
na to studenci odwrócili się do drzwi i krzyczą:
- Chłopaki! Wnieście Zbyszka.

»«««»««

Dyrektor w Berlińskiej szkole wybrał się na wizytację. Wziął dziennik i wyczytuje:
- Mustafa El Ekhzeri.
- Obecny!
- Ahmed El Kabul.
- Obecny!
- Kadir Sel Ohlmi.
- Obecny!
- Mohammed Endahrha.
- Obecny!
- Mi Cha El Mai Er!
Cisza...
- Mi Cha El Mai Er! - powtarza i nadal nikt się nie odzywa.

- Mi Cha El Mai Er!!!
Z ostatniego rzędu podnosi się chłopaczek:
- To chyba ja, ale nazywam się Michael Maier!

»«««»««

Trójka dzieci przechwala się które z nich ma ważniejszą mamę:
- Moja mama jest historykiem w IPN, ona to ma władzę!
- A tam, historykiem, moja obsługuje w

IPN niszczarkę!
- To jeszcze nic... moja obsługuje ksero.
»«««»««

Jasiu tłumaczy ojcu, dlaczego dostał jedynkę z matematyki.
- Nauczyciel zapytał mnie, ile jest dwa razy trzy, powiedziałem, że sześć. No to on mnie zapytał, ile jest trzy razy dwa...
- A to nie jeden ch*?j! - przerywa przytomnie ojciec.
- Właśnie tak mu powiedziałem...

Przygotowanie do życia w rodzinie

Stylunio.pl

Żona górnika poleca...

Sernik na budyniu

Składniki:

Masa serowa:

- 1 kg sera (z wiaderka)
- 1 szklanka cukru
- 6 jajek
- 10 dag masła
- 1 budyn śmietankowy
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia

Spód sernika:

- 1 op. herbatników
- 1 op. biszkoptów podłużnych

Masa budyniowa:

- 2 op. budyniu śmietankowego
- 4 łyżki cukru
- 800 ml mleka
- 1 op. galaretki cytrynowej

Dodatkowo:

- 5-6 łyżek powideł śliwkowych
- cukier puder

Wykonanie:

Masło, żółtka oraz cukier zmiksować. Następnie dodać budyń w proszku oraz proszek do pieczenia i ponownie zmiksować. Dodawać porcjami ser i mieszać łyżką. Na końcu dodać ubitą na sztywno pianę i dokładnie wymieszać. Budynie ugotować wg przepisu na opakowaniu (używając jednak 800 ml mleka i 4 łyżki cukru). Do gorącego wsypać galaretkę i dokładnie wymieszać, po czym pozostawić do wystudzenia. Na dnie formy (o wymiarach ok. 34 x 23 cm) ułożyć herbatniki, a na herbatnikach biszkopty. Następnie wylać masę budyniową i wyrównać powierzchnię. Na budyniu rozsmarować powidlą, a następnie wylać masę serową. Wstawić do piekarnika i piec 50-55 minut w temperaturze 180°C. Po upieczeniu posypać cukrem pudrem.

Smacznego!

Kolejne liczby umieszczone w prawym dolnym rogu utworzą hasło. Wśród Czytelników, którzy prawidłowo rozwiążą hasło rozlosujemy nagrody rzeczowe. Rozwiązania należy przesłać pocztą na adres redakcji z dopiskiem: ZZG w Polsce lub e-mailem. Prosimy o podawanie adresu zwrotnego. Poprawne rozwiązania prosimy przysyłać do 30 listopada

PRZEDSTAWICIELKA DYPLOMATYCZNA	5	AROGANTKA CZARNA SKAŁA	GUZDRAŁA MIEJSCOWOŚĆ NAD SANEM	FIKOLEK GIMNASTYKA	MONETA DUNSKA	SZPALTA	19
17	10						
HASŁO DLA WARTY			20	GRUPA ZA-WODNIKÓW		12	
WYNIK			14	GŁOŚNY SKANDAL		OD O DO 300 M NAD POZIOMEM MORZA	7
SYSTEM ROZPOWISZCZANIA AUDYCJI RADIOWYCH				3			
SKŁADNIK POWIETRZA		24		PIERWSZA W ŚWIECIE ELEKTRO-NICZNA MASZYNA CYFROWA	6		
13		2		MUSZKATOWIEC	CZĘŚĆ WIELKIEJ BRYTANII	FAZA KSIĘŻYCA	
STRUNOWY INSTRUMENT MUZYCZNY		NAMAWIANIE	URZĄDZENIE, PRZYZRĄD	GIULIETTA, WŁOSKA AKTORKA FILMOWA ("NOCE CABIRII")			
	8				TRUD, WYSIEK		23
120 ZŁ ZA TOWAR				11	... CZY HERBATA?	22	
TEKST NA SZYLDZIE							
				CZYN NIESPRAWIEDLIWY		TYŁ KONIA	PROSZEK DO SZOROWANIA
WILLA SZYMANOWSKIEGO		9		16	1		18
ZATYCZKA BUTELKI				MIESZKANIEC JAPONII LUB CHIN			
		4			15		
MEBEL DO SIEDZENIA	ARGUMENT PRZECIW KOMUS				IMIE POETY ASNYKA	21	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
			17	18	19	20		21	22	23	24				

Rozwiązanie krzyżówki z „Górnika” nr 19 brzmiało: „CO CI Z OBCEGO GDY NIE MASZ SWEGO”. Nagrody wylosowali: Janusz Kowalski z Katowic i Marzena Wit z Rybnika. Gratulujemy! Nagrody prześlemy pocztą.

